

Toelichting riolaansluit- en afkoppelverordening gemeente Oldebroek

1.1 Inleiding

Inzameling en transport van stedelijk afvalwater zijn taken van de gemeente, op grond van artikel 10.33 Wm. Voor het uitvoeren van deze taak heeft de gemeente rioolstelsels aangelegd en zorgt de gemeente voor het beheer van deze stelsels. Een aansluit- en afkoppelverordening regelt de verhouding tussen de burger en de gemeente inzake de aansluiting op het gemeentelijk rioolstelsel, en het afkoppelen van hemelwater. In een aansluit- en afkoppelverordening worden voorwaarden gesteld aan de wijze waarop een aansluiting op het gemeenteriool kan worden verkregen. Daarnaast wordt geregeld wie verantwoordelijk is voor het beheer van de perceelaansluiting. Dit strekt tot voordeel van alle betrokken partijen, omdat er dan duidelijkheid bestaat over de verwachtingen die burgers en de gemeente van elkaar mogen hebben.

De gemeente is bevoegd tot het vaststellen van een riolaansluit- en afkoppelverordening op grond van artikel 10.33 Wm, de verordenende bevoegdheid inzake hemelwater van artikel 10.32a Wm en de algemene verordenende bevoegdheid van artikel 149 Gemeentewet.

1.2 De gemeentelijke riolaansluit- en afkoppelverordening

Uitgangspunt van de Aansluit- en afkoppelverordening is dat voor een nieuwe aansluiting op het openbaar rioolstelsel of een wijziging van de bestaande aansluiting, een vergunning is vereist.

In de aansluitvergunning worden de voorwaarden gesteld waaronder de rechthebbende een aansluiting kan verkrijgen en mag gebruiken. Deze voorwaarden betreffen bij een vergunning voor een nieuwe of gewijzigde aansluiting allereerst de technische eisen waaraan de particuliere afvoerleiding moet voldoen. De technische eisen betreffen het leidingverloop en de dimensionering en de hoogteligging van de aansluitleiding. Ook worden andere voorwaarden gesteld in het geval er een gescheiden rioolstelsel aanwezig is. Hierbij moet rekening te worden gehouden met de in het Bouwbesluit en Bouwverordening genoemde bouwtechnische eisen. Ook worden er nadere voorwaarden gesteld voor het geval er een (verbeterd) gescheiden rioolstelsel ligt, of drukriolering. Ook kunnen op grond van deze verordening gebieden aangewezen worden waar hemelwater niet op het openbaar riool aangesloten mag worden of aangesloten mag zijn. Tenslotte kunnen op basis van de riolaansluit- en afkoppelverordening in de aansluitvergunning voorwaarden worden opgenomen over onderhoud, renovatie en vervanging van de aansluitleiding en beëindiging van het gebruik van de aansluiting.

In het systeem van de verordening is een keuze gemaakt voor een verdeling van het beheer van de aansluitleiding, waarmee problemen als gevolg van de verdeling van de eigendom van een aansluitleiding worden voorkomen. Dit betekent dat de gemeente en de rechthebbende elk verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van een deel van de aansluitleiding.

Als er een ontstoppingsvoorziening aanwezig is, dan bevindt het aansluitpunt zich ter plaatse van de ontstoppingsvoorziening. Het aansluitpunt is gelegen op gemeentegrond. Een ontstoppingsvoorziening is een voorziening voor inspectie en onderhoud van de rioolleiding. Als er geen ontstoppingsvoorziening aanwezig is dan is het aansluitpunt bij een vrij verval riolering gelegen op de kadastrale eigendomsgrens van het aan te sluiten perceel. Bij een mechanisch stelsel ligt het aansluitpunt op 0,5 meter van de gemeentelijke voorziening. De gemeentelijke voorziening kan zich zowel op gemeentegrond als particuliere grond bevinden. Omdat in de gemeente zowel een mechanisch rioolstelsel als een vrij vervalrioolstelsel voorkomt, is in de begrippenlijst uitgebreid aangegeven op welke plaats het aansluitpunt zich bevindt in de verschillende situaties. De aansluitleiding bestaat dus vanaf het hoofdriool achtereenvolgens uit de perceelaansluitleiding, het aansluitpunt en het particuliere riool. Het gedeelte van de aansluitleiding, dat ligt binnen het perceel van de rechthebbende is in particulier eigendom. Voor dit deel is de rechthebbende verant-

woordelijk. Het deel van de aansluitleiding vanaf de kadastrale eigendomsgrens tot het openbaar riool staat onder beheersverantwoordelijkheid van de gemeente. In het geval het gemeentelijk deel van de aansluitleiding wordt vervangen, wordt, als daartoe aanleiding is, in overleg met de rechthebbende, zijn deel van de aansluitleiding (particulier afvoerleiding) mede vervangen. Zie voor een schematisch overzicht van deze begrippen afbeelding 1.1.

Als nu bijvoorbeeld een verstopping is ontstaan in de particuliere afvoerleiding, dan moet de rechthebbende op grond van de riolaansluit- en afkoppelverordening zelf en voor eigen rekening zorg dragen voor het verhelpen van het probleem. Is er een verstopping ontstaan in de perceelaansluitleiding, bijvoorbeeld door ingroeiende boomwortels of door een verzakking, dan draagt de gemeente zorg voor de reparatie. Ook de kosten van onderhoud, renovatie en vervanging van de perceelaansluitleiding zijn voor de gemeente. Hierop wordt echter in de verordening wel een uitzondering gemaakt. Als het aannemelijk is dat de gemeente de betreffende onderhouds- of herstelwerkzaamheden moet uitvoeren als gevolg van onjuist gebruik van de aansluitleiding, dan zijn de kosten voor rekening van de rechthebbende of voor rekening van de veroorzaker van de schade.

De aanleg van de perceelaansluitleiding geschiedt door de gemeente of door een namens de gemeente in te schakelen aannemer. De perceeleigenaar betaalt in beginsel de daadwerkelijke kosten van de aanleg achteraf door middel van een acceptgiro.

De tarieven moeten worden aangemerkt als genotsretributies in de zin van artikel 229 van de Gemeentewet. Dit betekent dat niet meer in rekening mag worden gebracht dan de daadwerkelijke kosten die gemoeid zijn met het aanleggen van een perceelaansluitleiding.

De verlening van de vergunning kan door de gemeente worden geweigerd als aansluiting van het particulier riool op het openbaar riool of wijziging van die aansluiting vanwege technische juridische of milieuhygiënische redenen bezwaarlijk is. In de verordening is geen uitputtende regeling opgenomen met betrekking tot de weigeringsgronden van de vergunning.

De riolaansluit- en afkoppelverordening van de gemeente Oldebroek bestaat uit 17 artikelen, die zijn ondergebracht in VI afdelingen. Afdeling II regelt de vergunning: een omschrijving van de vergunningsplicht, de aanvraag, de verlening en tot slot de gronden tot weigering. Tevens is er een aanhoudingsplicht geregeld. In afdeling III komt het tot stand brengen van de aansluiting aan de orde. Hierin worden het verzoek tot aanleg of wijziging, de kosten en de uitvoering geregeld. Het onderhoud komt in afdeling IV aan de orde, afdeling V betreft de afvoer van hemelwater, de verwijdering en sloop van de aansluiting in afdeling VI. De laatste afdeling tenslotte, afdeling VII, betreft de overgangs- en slotbepalingen.

1.3 Artikelsgewijze toelichting

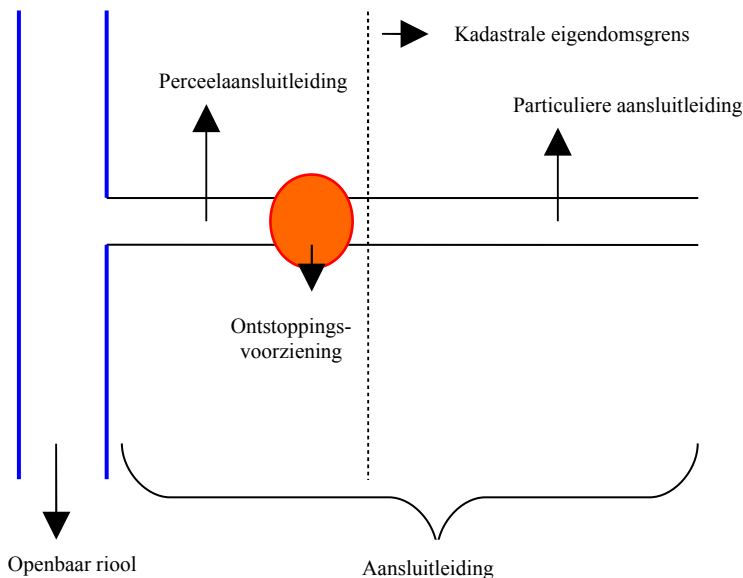
Artikel 1 Begripsbepalingen

In artikel 1 worden de begripsbepalingen gegeven. De begrippenlijst is tamelijk uitgebreid om te voorkomen dat onnodige discussie kan ontstaan over de betekenis van bepaalde begrippen. Voor de uitleg van de bepalingen in de riolaansluit- en afkoppelverordening en de voorschriften in een aansluitvergunning, gelden de definities van artikel 1. De aansluitleiding is de benaming voor de gehele leiding vanaf de binnenriolering tot aan het openbaar riool. Deze aansluitleiding wordt volgens de definities vervolgens onderverdeeld in de particuliere afvoerleiding, het aansluitpunt en de perceelaansluitleiding (zie afbeelding 1.1). Omdat het aansluitpunt de scheidingslijn vormt tussen de beheersverantwoordelijkheid van de gemeente en de beheersverantwoordelijkheid van de perceeleigenaar is het belangrijk dat een duidelijke definitie wordt gegeven van het aansluitpunt die ook goed past bij de situatie in de gemeente.

In de gemeente Oldebroek wordt als aansluitpunt aangemerkt:

- De ontstoppingsvoorziening, gelegen om en nabij 0,5 meter van de kadastrale eigendoms-grens op het terrein van de gemeente
- Bij afwezigheid van de ontstoppingsvoorziening bij een vrij vervalstelstel het punt waar de aansluitleiding de kadastrale eigendoms-grens snijdt
- Bij afwezigheid van de ontstoppingsvoorziening bij een mechanisch stelstel het punt, ge-legen op 0,5 meter van een gemeentelijke voorziening

Schematisch ziet het e.e.a. er als volgt uit:

Afbeelding 1.1

De rechthebbende is degene die een aansluitvergunning kan aanvragen. De rechthebbende is de perceelseigenaar. Tevens worden als rechthebbende aangemerkt:

- De zakelijke gerechtigde van een aan te sluiten perceel;
- De rechtsopvolgers van deze eigenaren of zakelijk gerechtigden, zodat de vergunning geldig blijft in geval het perceel bijvoorbeeld wordt verkocht;
- Vereniging van eigenaren;
- De rechthebbende die zijn eigendom verhuurt. Hij moet er voor te zorgen dat de huurder de voorschriften van de aansluitvergunning naleeft. Dit geldt ook als de verhuurder een woningbouwvereniging is. De woningbouwvereniging is als rechthebbende (vergunninghouder) het aanspreekpunt in relatie tot de gemeente

Het begrip ‘afvalwater’ omvat al het water dat afkomstig is van een perceel, waarvan de houder zich, met het oog op de verwijdering daarvan, ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen. Hiervan is echter hemelwater, bronneringswater en drainagewater uitgesloten, tenzij het redelijkerwijs niet van de rechthebbende kan worden geveerd dat het afvloeiend hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater wordt gebracht. Hoewel de afvalwaterzorgplicht uit artikel 10.33 Wm toeziet op de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, hetgeen volgende de begripsbepalingen huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater of ander water is, is in deze verordening gekozen voor een breder begrip. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden om ander water dan slechts huishoudelijk afvalwater op het gemeentelijk riool te lozen, als aan de voorwaarden uit de verordening is voldaan.

Artikel 2 Vergunningplicht

In artikel 2 wordt bepaald dat aansluiting van een particuliere afvoerleiding op de openbare riole-ring of wijziging van een dergelijke aansluiting, verboden is zonder vergunning. Tevens geldt de vergunning ook voor het in stand houden van een aansluiting. De voor het in werking treden van de riolaansluit- en afkoppelverordening reeds bestaande aansluitingen vallen uitdrukkelijk niet onder de vergunningplicht om te voorkomen dat voor alle bestaande situaties bij het in werking treden van de verordening een vergunning moet worden afgegeven. Zie hiervoor artikel 15 inzake het overgangsrecht.

Een vergunning is een beschikking in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Bijzondere bepalingen omtrent beschikkingen zijn te vinden in hoofdstuk 4, titel 4.1 Beschikkingen van genoemde wet.

In de vergunning kunnen een aantal voorschriften worden opgenomen omtrent de particuliere afvoerleiding zoals die aanwezig moet zijn op het moment dat de aansluiting tot stand gebracht wordt. Daarnaast kunnen de voor de rechthebbende geldende regels uit de verordening met betrekking tot het onderhoud, de renovatie, vervanging en sloop, in de vergunning worden vermeld.

In lid 3 wordt aangegeven dat burgemeester en wethouders alleen aansluitvergunningen verlenen voor aansluitingen die overeenstemmen met het openbaar riool ter plaatse. Dit betekent dat er bijvoorbeeld geen vergunning kan worden verkregen voor de gemengde afvoer van hemelwater en het overige afvalwater als ter plaatse een gescheiden stelsel ligt. Met deze bepaling in lid 3 is een duidelijke basis gelegd voor handhavend optreden. Iemand die bijvoorbeeld een aansluiting heeft op de drukriolering en daar later een leiding voor de afvoer van hemelwater op wil aansluiten, handelt in strijd met de verordening.

De gemeente kan bij de handhaving van de riolaansluit- en afkoppelverordening niet overgaan tot het afsluiten van een aansluitleiding als dit tot gevolg heeft dat de rechthebbende niet meer in staat is zijn afvalwater van het perceel af te voeren. De gemeente zou dan in strijd handelen met haar zorgplicht van artikel 10.33 Wet milieubeheer. In plaats van op deze wijze bestuursdwang toepassen, zou in deze gevallen het opleggen van een dwangsom uitkomst kunnen bieden.

In lid 3 wordt bepaald dat het hemelwater niet meer wordt afgevoerd naar een gemeentelijke voorziening, tenzij redelijkerwijs niet kan worden gevergd dat het afvloeiend hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater wordt gebracht. Deze bepaling moet, samen met artikel 12, het mogelijk maken dat de gemeente de afvoerleiding voor het hemelwater kan afkoppelen. Hiermee wordt aangesloten bij de hemelwaterzorgplicht uit artikel 9a, Wet op de waterhuishouding.

Als de vergunning is verleend kan de rechthebbende een verzoek doen aan burgemeester en wethouders om de perceelaansluitleiding aan te leggen zodat de rechthebbende hierop kan aansluiten (zie artikel 7). Om te voorkomen dat de gemeente aansluitvergunningen verleent voor percelen waar uiteindelijk geen aansluiting tot stand wordt gebracht, kunnen burgemeester en wethouders als een jaar na de vergunningverlening nog geen verzoek is gedaan tot aansluiting, de vergunning intrekken. Omdat net als een vergunningverlening de intrekking is aan te merken als een beschikking in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, moet de rechthebbende in de gelegenheid te worden gesteld toe te lichten waarom nog niet is verzocht tot aansluiting en moet de intrekking worden voorzien van een deugdelijke motivering.

Artikel 3 De vergunningaanvraag

Artikel 3 bepaalt dat de vergunning moet worden aangevraagd door de rechthebbende. Om dit te vereenvoudigen, moet de aanvraag worden gedaan met een daartoe bestemd formulier.

In het tweede lid is vastgelegd waaraan de aanvraag moet voldoen. Omdat het mogelijk is dat de gevraagde gegevens die nodig zijn om een aansluiting goed tot stand te brengen, reeds zijn vastgelegd in een bouwvergunning of een vergunning op grond van de Wet milieubeheer of een melding op grond van het 'Activiteitenbesluit', kan de aanvrager in dat geval volstaan met een kopie van deze gegevens.

Op grond van lid 4 krijgt de aanvrager, na daarover geïnformeerd te zijn, nog vier weken de tijd om de gegevens aan te vullen als de overlegde gegevens incompleet zijn. Als na het verstrijken van die periode de gegevens nog steeds onvolledig zijn of opnieuw een onvolledige aanvraag wordt ingediend, kunnen burgemeester en wethouders op basis van artikel 4:5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht besluiten de aanvraag niet te behandelen.

Artikel 4 Weigering van de aansluitvergunning

In artikel 4 is vastgelegd op welke gronden de vergunning geweigerd kan worden. In lid 1 is aangegeven dat het moet gaan om redenen die de doelmatige inzameling en afvoer van het riool belemmeren.

In lid 2 worden voorbeelden gegeven van mogelijke weigeringsgronden. De hoogteligging is bijvoorbeeld een technische weigeringsgrond, de lozing van niet verontreinigd drainagewater is een milieuhygiënische grond en de verlening van andere vergunningen een juridische grond. De in lid 2 genoemde weigeringsgronden zijn niet uitputtend bedoeld en moeten worden gezien als ondersteuning van de motivatie om een vergunning te weigeren. Bij een weigering wordt altijd aangegeven aan welke eisen moet worden voldaan om alsnog voor de aansluitvergunning in aanmerking te komen.

Per 1 januari 2008 is de 'Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken' in werking getreden. Deze wet schept drie zorgplichten voor gemeenten die zijn opgenomen in art. 10.33 Wet milieubeheer (de afvalwaterzorgplicht) en art. 9a en 9b van de Wet op de waterhuishouding (hemelwaterzorgplicht en de grondwaterzorgplicht). De afvalwaterzorgplicht en de hemelwaterzorgplicht zijn van belang in deze verordening. De afvalwaterzorgplicht houdt in het kort in dat de gemeente de zorgplicht heeft om stedelijk afvalwater in te zamelen en te transporteren naar een zuiveringstechnisch werk van stedelijk afvalwater. De hemelwaterzorgplicht houdt in dat de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders zorg dragen voor een doelmatige inzameling en verwerking van het afvloeiend hemelwater, voor zover van diegene die zich daarvan ontdoet, voornemens is te ontdoen of zich moet ontdoen, redelijkerwijs niet kan worden gevergd het afvloeiend hemelwater op of in de bodem of in het oppervlaktewater te brengen. Derhalve is in het tweede lid, onder i, een weigeringsgrond opgenomen voor de situatie waarbij sprake is van strijd met artikel 12.

Artikel 5 Verlening van de aansluitvergunning

Burgemeester en wethouders moeten op grond van artikel 5 lid 1 binnen 8 weken beslissen op de aanvraag. Deze termijn moet voldoende zijn om een aanvraag voor een aansluitvergunning te behandelen, en komt overeen met die welke in artikel 4:13, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht als redelijk wordt aangemerkt in geval er geen termijn is bepaald. Als binnen deze termijn geen beslissing op de aanvraag wordt genomen zonder opgaaf van redenen zoals het ontbreken van gegevens om de aanvraag te behandelen of het aanhouden van de aanvraag zoals net genoemd, kan de aanvrager op grond van artikel 6:2 van de Algemene wet bestuursrecht gebruik maken van de bezwaarschriftenprocedure. In geval de rechthebbende voor het betreffende perceel ook nog een aanvraag voor een bouwvergunning of een Wet milieubeheer vergunning heeft lopen, wordt de aanvraag voor de aansluitvergunning aangehouden totdat deze vergunningen zijn verleend. Een weigering van de bouwvergunning of de Wm-vergunning vormt een directe weigeringsgrond voor de aansluitvergunning. Deze weigeringsgrond is opgenomen in artikel 4.

Artikel 6 Hardheidsclausule

Om te voorkomen dat toepassing van de bepalingen omtrent het verlenen van de aansluitvergunning in een concreet geval zou leiden tot een beslissing in strijd met de redelijkheid en billijkheid, is in artikel 6 een hardheidsclausule opgenomen.

Artikel 7 Het verzoek tot de aanleg of wijziging perceelaansluitleiding

In artikel 7 is vastgelegd hoe de rechthebbende na het verkrijgen van de vergunning een verzoek kan doen tot aansluiting op het openbaar leidingstelsel. Na het indienen van een verzoek moet de gemeente binnen vier weken contact op te nemen met de initiatiefnemer om een afspraak te maken ten einde de werkzaamheden uit te voeren.

Artikel 8 Uitvoering aanleg of wijziging van de perceelaansluitleiding

In artikel 8 wordt bepaald dat de aanleg van de perceelaansluitleiding geschiedt door of vanwege de gemeente. Nadat de gemeente de perceelaansluitleiding heeft laten aanleggen, sluit de rechthebbende zijn particuliere afvoerleiding aan op de perceelaansluitleiding. Daarna moet het aansluitpunt nog drie werkdagen in het zicht te blijven zodat de gemeente kan controleren of de aansluiting deugdelijk tot stand is gebracht. Het is raadzaam in de aansluitvergunning hiervoor nadere bepalingen op te nemen, waarbij ook de verplichting wordt opgelegd het gat in de grond rond het aansluitpunt goed af te zetten. Lid 4 geeft aan dat een aansluiting niet plaats vindt als het particulier riool niet voldoet aan de daaraan te stellen bouwtechnische eisen. Deze bepaling moet worden gezien als een vangnet bepaling.

Artikel 9 Kosten van de aansluiting

Het bedrag dat de rechthebbende voor de (aanleg van de) aansluiting moet betalen, moet worden aangemerkt als een recht dat wordt geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten (art. 229, eerste lid, sub b, van de Gemeentewet). Dit betekent dat het in rekening gebrachte bedrag niet hoger mag zijn dan de kosten die de gemeente in werkelijkheid moet maken.

De kosten voor de aanleg van de perceelaansluitleiding zullen moeten worden voldaan per acceptgiro op het moment dat door de gemeente de perceelaansluitleiding is aangelegd.

Artikel 10 Beheer, onderhoud, renovatie en vervanging

Artikel 10 geeft nadere regels over het onderhoud, de renovatie en vervanging van de aansluitleiding. In het eerste lid is aangegeven dat onjuist gebruik van de aansluitleiding niet is toegestaan. In het tweede lid staan een aantal omstandigheden die in ieder geval onder 'onjuist gebruik' vallen. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld het gebruik van chloor bij een IBA-systeem, het doorspoelen van vochtige doekjes, of het lozen van hemelwater op drukriolering. De gemeente ver richt op haar eigen kosten de onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan de perceelaansluitleiding, tenzij het aannemelijk is dat de betreffende onderhouds- of herstelwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd ten gevolge van een onjuist gebruik van de aansluitleiding door de rechthebbende of de gebruiker. In dat geval komen de kosten voor rekening van de rechthebbende. Tevens moet de rechthebbende zorgen dat de door hem gebruikte aansluiting vrij blijft van aanslag, slib, en dergelijke, waardoor op den duur de leiding verstopt kan raken. De rechthebbende is zelf verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de particuliere afvoerleiding, tenzij aannemelijk is dat de noodzaak tot onderhoud is veroorzaakt door terugstroming van afvalwater uit het openbaar riool.

Artikel 11 Calamiteiten

In artikel 11 is een calamiteitenregeling opgenomen. Bij storingen of verstoppingen moet de rechthebbende contact op te nemen met de gemeente. Bij verstoppingen zal de gemeente het ontstoppingsvoorziening openen om te achterhalen of de verstopping zich op gemeenteterrein of particulier terrein bevindt. Als de verstopping zich in de particuliere afvoerleiding bevindt, moet de

rechthebbende zelf de storing of verstopping te verhelpen. Dat is het geval als de ontstoppingsvoorziening leeg is. Door een storing in de particuliere afvoerleiding kan het afvalwater niet komen tot aan de ontstoppingsvoorziening. Dit is wel het geval als de ontstoppingsvoorziening vol staat. Dan zit de storing in de perceelsaansluitleiding. De gemeente zal een storing of verstopping in de perceelsaansluitleiding zelf verhelpen en brengt daar vanzelfsprekend geen kosten voor in rekening bij de rechthebbende. Dit laatste geldt als de storing of verstopping is veroorzaakt door een constructief gebrek aan de perceelsaansluiting.

De gemeente verricht op haar eigen kosten de onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan de perceelsaansluitleiding, tenzij het aannemelijk is dat de betreffende onderhouds- of herstelwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd ten gevolge van een onjuist gebruik van de aansluitleiding door de rechthebbende of de gebruiker. In dat geval komen de kosten voor rekening van de rechthebbende.

Artikel 12 Afvloeiend hemelwater

In artikel 12 wordt aangegeven wanneer en hoe de gemeente afkoppelen kan afdwingen als een andere wijze van afvoeren of verwerken van hemelwater redelijk is. Een afweging tussen de kosten van het afkoppelen en het treffen van voorzieningen die daarmee verband houden in relatie tot de voordelen die hiervan worden verwacht (onder andere het milieurendement en mogelijke reductie van wateroverlast) en de relatie met de ouderdom van het bouwwerk waarin of waaraan de voorzieningen worden getroffen, moet plaats vinden en inzichtelijk te worden gemaakt bij het effectief maken van de bedoelde verplichting.

De basis voor de verplichting tot afkoppeling –inclusief de afweging van de redelijkheid en de kosten- ligt in het GRP. Als het GRP geen beleidsvoornemen bevat over het afkoppelen, kan dit artikel niet worden toegepast.

Artikel 10.32a, tweede lid, Wet milieubeheer legt een beperking op aan de toepassing van de bevoegdheid tot afkoppelen: indien van degene bij wie afvloeiend hemelwater of grondwater vrijkomt redelijkerwijs geen andere wijze van afvoer van dat water kan worden gevergd, kan er geen verplichting tot afkoppelen worden opgelegd.

Met de invoering van het ‘Besluit lozing afvalwater huishoudens’ in 2008 hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om individuele eigenaren met een maatwerkvoorschrift de plicht op te leggen de hemelwaterafvoer af te koppelen van het vuilwaterriool en via een gescheiden stelsel of op een andere wijze het hemelwater af te voeren. Het gaat hier dus om een besluit per bouwwerk, waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. De gemeente kan dus ook zonder verordening voor individuele gevallen met een maatwerkvoorschrift regels stellen aan het lozen van hemelwater (en/of grondwater) op de riolering. Het voordeel van het instrument verordening is dat het een collectieve aanpak mogelijk maakt en een praktisch middel is dat geschikt is voor specifieke gebieden (zoals wijken of straten). Hiermee wordt voorkomen dat voor iedere eigenaar een maatwerkvoorschrift moet worden gehanteerd.

De plicht tot afkoppelen geldt voor alle eigenaren van bouwwerken, open erven en terreinen, voor zover deze zijn gelegen binnen een aangewezen gebied en het desbetreffende besluit geen uitzondering bevat. Een gebiedsaanwijzing is een besluit van algemene strekking, zijnde een bestuurlijke maatregel. Bij het vaststellen van de gebiedsaanwijzing houdt de beheerder van het openbaar riool rekening met het gemeentelijk rioleringsplan. De gebiedsaanwijzing heeft geen betrekking op inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer, dit kan immers middels de voorschriften in de milieuvergunning of de direct werkende (maat)werkvoorschriften. De openbare weg waarin zich normaliter goten en putten voor de afvoer van hemelwater bevinden, is uitgesloten van de plicht tot afkoppelen. Dit komt pas aan de orde wanneer er sprake is van een gescheiden stelsel ter plaatse.

Artikel 13 Verwijdering aansluiting, sloop

In artikel 13 zijn bepalingen opgenomen over de zorg die betracht moet worden bij werkzaamheden, bijvoorbeeld sloopwerkzaamheden, die schade kunnen veroorzaken aan het openbaar riool. Hierbij kan gedacht worden aan verzanding van het riool. In het belang van het openbaar riool heeft de gemeente de bevoegdheid om de aansluiting op het openbaar riool op kosten van de rechthebbende af te sluiten als de rechthebbende zelf geen voorzieningen treft om schade aan het openbaar riool te voorkomen.

Artikel 14 Beëindiging gebruik

In dit artikel is vastgelegd dat bij definitieve beëindiging van het gebruik van een aansluitleiding, de aansluitvergunning wordt ingetrokken en de leiding wordt verwijderd. Aan de gemeente wordt de keuze gelaten om te bepalen of de gehele aansluitleiding moet worden verwijderd of dat slechts de particuliere afvoerleiding zal moeten worden verwijderd, waarbij de perceelaansluitleiding wel behouden blijft.

In het licht van de plicht van de gemeente om te zorgen voor de doelmatige inzameling en het doelmatig transport van afvalwater kan het gewenst zijn dat de perceelaansluitleiding behouden blijft. Zeker als het gaat om beëindiging van het gebruik vanwege sloop en herbouw van de bestaande bouw zal het beter kunnen zijn om te bepalen dat slechts de particuliere afvoerleiding moet worden verwijderd.

In het licht van de plicht van de gemeente om te zorgen voor de doelmatige inzameling en het doelmatig transport van afvalwater kan het namelijk gewenst zijn, dat de perceelaansluitleiding behouden blijft, bijvoorbeeld omdat in de nabije toekomst weer gebruik gemaakt zal gaan worden van de perceelaansluitleiding. Gelet op de rechtszekerheid verdient het aanbeveling, dat de gemeente hiervoor enig beleid opstelt.

Artikel 15 Overgangsrecht

Omdat met het van kracht worden van de rioolaansluit- en afkoppelverordening juridisch een nieuwe situatie ontstaat, zijn in artikel 15 een aantal overgangsbepalingen opgenomen. Aanvragen tot aansluiting of wijziging van een aansluiting die na de inwerkingtreding van de nieuwe verordening nog in behandeling moeten worden genomen, worden behandeld volgens de regeling in de verordening.

Middels lid 1 van artikel 15 worden op alle reeds bestaande aansluitingen de bepalingen met betrekking tot het beheer en onderhoud en de zorgplicht bij verwijdering en sloop van toepassing verklaard. Uiteraard mag deze toepassing geen strijd opleveren met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Bij wijziging van een bestaande aansluiting bestaat de plicht om daarvoor een aansluitvergunning te verkrijgen.

Omdat het denkbaar is dat voor het tot stand brengen van aansluitingen op het openbaar riool in het verleden met perceeleigenaren overeenkomsten zijn gesloten waarin afspraken zijn gemaakt die strijd opleveren met de aansluit- en afkoppelverordening, is in lid 2 vastgelegd dat in dergelijke situaties de bepalingen van de overeenkomst prevaleren. Het zou immers in strijd zijn met het rechtszekerheidsbeginsel als deze afspraken zomaar opzij worden gezet.